2021

(Held in 2022)

PHILOSOPHY

(Major)

Paper : 5.1

(Greek Philosophy)

(Non-CBCS)

Full Marks : 60

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either *in English* or *in Assamese*

1. Answer the following as directed : 1×7=7

তলত দিয়াবিলাকৰ নিৰ্দেশ অনুসৰি উত্তৰ দিয়া :

(a) "The earth is a flat disc which floats upon water." Who made this statement?

"পৃথিবীখন পানীৰ ওপৰত ওপঙি থকা এখন থাল।" এই বাক্যষাৰী কোনে কৈছিল?

(b) The philosophy of Heraclitus is the direct antithesis of the philosophy of ____.

(Fill in the blank)

হেৰাক্লিটাছৰ দৰ্শন ____ৰ দৰ্শনৰ পৰা প্ৰত্যক্ষভাৱে বিপৰীত।

(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

(c) What is the meaning of 'Ex nihilo nihil fit' as described by Parmenides?

পাৰ্মেনাইদছৰ ব্যাখ্যা অনুসৰি 'Ex nihilo nihil fit'ৰ অৰ্থ কি?

(d) "The world is made of number." Who made this statement?

"সংখ্যাৰ পৰাই বিশ্বজগতৰ উৎপত্তি হৈছে।" এই বাক্যষাৰী কোনে কৈছিল?

(e) Does Zeno support plurality?

জেনোই বহুত্বৰ ধাৰণাক সমৰ্থন কৰেনে?

(f) Mention one character of atom as described by Democritus.

ডেমোক্রিটাছে ব্যাখ্যা কৰা ধৰণে পৰমাণুৰ এটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

(g) What is the primary stuff of the world according to Heraclitus?

হেৰাক্লিটাছৰ মতে জগতৰ মূল উপাদান কি ?

2. Answer the following questions : 2×4=8

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) State two contributions of Thales to Greek Philosophy.

গ্ৰীক দৰ্শনলৈ থেলচৰ দুটা অৱদান উল্লেখ কৰা।

(b) Write two aspects of the ethical views of Pythagoras.

পাইথাগোৰাছৰ নীতিতত্ত্বৰ দুটা দিশ উল্লেখ কৰা।

(c) How does Parmenides distinguish between Sense and Reason?

পাৰ্মেনাইদছে কিদৰে সংবেদন আৰু বুদ্ধিৰ মাজত পাৰ্থক্য দেখুৱাইছে ?

(d) Explain the concept of empty Space according to atomists.

পৰমাণুবাদীসকলৰ মতে শূন্যদেশৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা।

3. Answer briefly on any *three* of the following : 5×3=15

তলৰ যি কোনো তিনিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ চমুকৈ লিখা :

(a) "Pre-Socratic Philosophers are mostly naturalistic thinkers." Explain this statement.

"প্ৰাক্-ছক্ৰেটিক দাৰ্শনিকসকল প্ৰধানকৈ প্ৰকৃতিবাদী চিন্তাবিদ।" এই উক্তিটো ব্যাখ্যা কৰা।

(b) Explain the doctrine of the harmony of opposites.

বিৰোধৰ সমন্বয় তত্ত্ব ব্যাখ্যা কৰা।

(c) Explain Parmenides' concept of Being.

পাৰ্মেনাইদছৰ সত্তাৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা।

(d) How do Atomists explain the nature of Soul?

পৰমাণুবাদীসকলে আত্মাৰ স্বৰূপ কিদৰে ব্যাখ্যা কৰিছে?

(e) "All is flux." Explain the statement with reference to Heraclitus' theory of change.

"সকলোবোৰেই পৰিৱৰ্তনশীল।" হেৰাক্লিটাছৰ এই বিবৃতিটো পৰিৱৰ্তন তত্ত্বৰ সহায়ত ব্যাখ্যা কৰা।

4. Answer any *three* of the following questions : 10×3=30

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো তিনিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা :

(a) "Thales is a man of science than a man of philosophy." Explain this statement.

"থেলচ এজন দাৰ্শনিকতকৈ বৈজ্ঞানিকহে।" এই উক্তিটো ব্যাখ্যা কৰা।

(b) Explain Pythagorean theory of number.

পাইথাগোৰিয়ানসকলৰ সংখ্যাতত্ত্বটো ব্যাখ্যা কৰা।

(c) Explain and examine Zeno's arguments against plurality.

বহুত্বৰ ধাৰণাৰ বিপৰীতে জেনোৱে আগবঢ়োৱা যুক্তিসমূহৰ সমীক্ষাত্মক ব্যাখ্যা আগবঢ়োৱা।

(d) What is an atom? How does Democritus explain epistemology with the help of his materialism?

পৰমাণু কি? ডেমোক্ৰিটাছে কিদৰে জ্ঞানবিদ্যাক তেওঁৰ বস্তুবাদৰ সহায়ত ব্যাখ্যা কৰিছে?

(e) Explain the philosophy of Eleatic school with special reference to Parmenides.

পাৰ্মেনাইদছৰ বিশেষ প্ৰসঙ্গ উল্লেখ কৰি এলিয়েটিক সম্প্ৰদায়ৰ দৰ্শন ব্যাখ্যা কৰা।

(f) Explain the concept of primary stuff of the world as advocated by Thales.

থেলচে আগবঢ়োৱা ধৰণে জগতৰ মূল উপাদানৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা।

★★★

2 0 2 1

(Held in 2022)

PHILOSOPHY

(Major)

Paper : 5.2

(Contemporary Indian Philosophy)

(Non-CBCS)

Full Marks : 60

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either *in English* or *in Assamese*

1. Answer the following as directed : 1×7=7

তলত দিয়াবিলাকৰ নিৰ্দেশ অনুসৰি উত্তৰ দিয়া :

(a) Vivekananda gives importance on the path of knowledge/path of action.

(Choose the correct option)

বিবেকানন্দই জ্ঞান মাৰ্গ/কৰ্ম মাৰ্গৰ ওপৰত অধিক গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছিল ।

(সঠিক বিকল্পটো বাছি উলিওৱা)

(b) Vivekananda is influenced by one of the Vedic schools of Indian Philosophy. What is the name of the School?

বিবেকানন্দ ভাৰতীয় দৰ্শনৰ এক বৈদিক সম্প্ৰদায়ৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱিত হৈছিল। সেই সম্প্ৰদায়টোৰ নাম কি?

(c) Name the author of the book, *The Life Divine.*

'দ্যা লাইফ ডিভাইন' নামৰ কিতাপখনৰ লেখকজনৰ নাম লিখা।

(d) Sri Aurobindo's philosophy is popularly known as ____ Yoga.

(Fill in the blank)

শ্ৰী অৰবিন্দৰ দৰ্শনক লৌকিকভাৱে ____ যোগ নামেৰে জনা যায়।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

(e) State one feature of Rabindranath Tagore's humanistic philosophy.

ৰবীন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰৰ মানৱতাবাদী দৰ্শনৰ এটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

(f) Who is the author of the book, *Sadhana*?

'সাধনা' গ্ৰন্থখনৰ লেখক কোন?

(g) Is there any distinction between knower and the known in intuitive knowledge?

স্বজ্ঞালব্ধ জ্ঞানত জ্ঞাতা আৰু জ্ঞেয়ৰ মাজত পাৰ্থক্য থাকেনে ?

2. Answer the following in brief : 2×4=8

তলৰ দিয়াসমূহৰ চমু উত্তৰ দিয়া :

(a) What is the meaning of Vivekananda's concept of freedom in man?

বিবেকানন্দই আগবঢ়োৱা মানুহৰ স্বতন্ত্ৰতা সম্পৰ্কীয় ধাৰণাৰ অৰ্থ কি ?

(b) Write two important features of Vivekananda's concept of Universal religion.

বিবেকানন্দৰ বিশ্বজনীন ধৰ্মৰ দুটা গুৰুত্বপূৰ্ণ বৈশিষ্ট্য লিখা ।

(c) Explain the concept of 'surplus' in Rabindranath Tagores' philosophy.

ৰবীন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰৰ দৰ্শনত 'surplus' সম্পৰ্কীয় ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা।

(d) State the meaning of 'Saccidananda'.

'সচ্চিদানন্দ'ৰ অৰ্থ উল্লেখ কৰা ।

3. Write short notes on any *three* of the following : 5×3=15

তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো তিনিটাৰ বিষয়ে চমু টোকা লিখা :

(a) Sri Aurobindo's concept of 'supermind'
শ্ৰী অৰবিন্দৰ 'supermind'ৰ ধাৰণা

(b) Concept of 'Real man' and 'Apparent man'
'প্ৰকৃত মানৱ' আৰু 'অৱভাসিক মানৱ'ৰ ধাৰণা

(c) Vivekananda as a neo-Vedantic philosopher
এজন নব্য-বেদান্তিক দাৰ্শনিক হিচাপে বিবেকানন্দ

(d) Limitations of intellect according to Radhakrishnan
ৰাধাকৃষ্ণণৰ মতে বুদ্ধিৰ সীমাৱদ্ধতা

(e) Integral yoga
সৰ্বাংগীণ যোগ

4. Answer any *three* of the following questions : 10×3=30

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো তিনিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Discuss Vivekananda's concept of 'Practical Vedanta'.
বিবেকানন্দৰ দৰ্শনৰ 'ব্যৱহাৰিক বেদান্ত'ৰ ধাৰণাটো আলোচনা কৰা।

(b) Can Rabindranath Tagore's concept of religion be called humanistic?

ৰবীন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰৰ ধৰ্মৰ ধাৰণাক মানৱতাবাদী বুলি ক'ব পাৰিনে?

(c) Discuss Sri Aurobindo's concept of Evolution.

শ্ৰী অৰবিন্দৰ বিৱৰ্তনবাদ তত্ত্বটো আলোচনা কৰা।

(d) Discuss the differences between Intellect and Intuition after Radhakrishnan.

ৰাধাকৃষ্ণণক অনুসৰণ কৰি বুদ্ধি আৰু প্ৰজ্ঞাৰ মাজত থকা পাৰ্থক্য আলোচনা কৰা।

(e) Give a comparative analysis of the Philosophy of Vivekananda and the Philosophy of Rabindranath Tagore.

বিবেকানন্দ আৰু ৰবীন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰৰ দৰ্শনৰ এক তুলনামূলক বিশ্লেষণ আগবঢ়োৱা।

(f) Discuss Vivekananda's concept of Man.

বিবেকানন্দৰ 'মানুহ'ৰ ধাৰণাটো আলোচনা কৰা।

★★★

2021

(Held in 2022)

PHILOSOPHY

(Major)

Paper : 5.3

(Contemporary Western Philosophy)

(Non-CBCS)

Full Marks : 60

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either *in English* or *in Assamese*

1. Answer the following as directed : 1×7=7

নিৰ্দেশানুসাৰি তলত দিয়াবোৰৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Analytic Philosophy is also called linguistic Philosophy.

(Write True or False)

বিশ্লেষণাত্মক দৰ্শনক ভাষিক দৰ্শন বুলিও কোৱা হয়।

(সঁচা নে মিছা লিখা)

(b) _____ proposition is the truth function of atomic proposition.

(Fill in the blank)

_____ বচন পাৰমাণৱিক বচনৰ সত্য ফলন।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

(c) Who is the father of logical positivism?

তৰ্কীয় প্ৰত্যক্ষবাদৰ জনক কোন?

(d) Name the book of Wittgenstein presenting his early philosophy.

ৱিটগেইনষ্টাইনৰ প্ৰাক্ দৰ্শনক উপস্থাপন কৰা কিতাপখনৰ নাম লিখা।

(e) Moore is a realist / idealist / materialist philosopher.

(Choose the correct answer)

মুৰ এজন বাস্তৱবাদী / ভাৱবাদী / বস্তুবাদী দাৰ্শনিক।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(f) Who used the expression 'the dogma of the ghost in the Machine'?

'যন্ত্ৰত ভূতৰ ধাৰণা' (the dogma of the ghost in the Machine) এই উক্তিটো কোনে ব্যৱহাৰ কৰিছিল?

(g) Analytic philosophers generally believed that philosophical problems arise out of our failure to use ____ properly.

(Fill in the blank)

বিশ্লেষণাত্মক দাৰ্শনিকসকলে সাধাৰণতে বিশ্বাস কৰে যে দাৰ্শনিক সমস্যাবোৰ আমি _____ ক সঠিকভাৱে ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ অসমৰ্থ হোৱাৰ ফলত উদ্ভৱ হয়।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

2. Answer briefly the following questions : 2×4=8

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ চমু উত্তৰ দিয়া :

(a) What do you mean by 'Family Resemblance'?

'পাৰিবাৰিক সাদৃশ্য' মানে কি বুজা ?

(b) Which basic statement of idealism was rejected by Moore?

ভাৱবাদৰ কোনটো মুখ্য বচন মুৰে খণ্ডন কৰিছিল ?

(c) How did Moore distinguish between 'blue' and 'the consciousness of blue'?

মুৰে কিদৰে 'নীলা' আৰু 'নীলা ৰঙৰ চেতনা'ৰ মাজত পাৰ্থক্য নিৰূপণ কৰিছিল ?

(d) What is fact, according to Russell?

ৰাছেলৰ মতে তথ্য (fact) কি ?

3. Answer any *three* of the following questions : 5×3=15

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Write a short note on 'Vienna circle'.

'ভিয়েনা চক্ৰ'ৰ বিষয়ে এটি চমু টোকা লিখা।

(b) Briefly discuss Ryle's 'category mistake' with the help of suitable example.

উপযুক্ত উদাহৰণৰ সহায়ত ৰাইলৰ 'শ্ৰেণীগত বিভ্ৰান্তি'ৰ বিষয়ে চমু আলোচনা আগবঢ়োৱা।

(c) "All philosophy is critique of language." Discuss.

"সকলো দৰ্শনেই হৈছে ভাষাৰ সমালোচনা।" আলোচনা কৰা।

(d) How did Russell distinguish between atomic fact and molecular fact?

পাৰমাণৱিক তথ্য (fact) আৰু আণৱিক তথ্য (fact)ৰ মাজত ৰাছেলে কিদৰে পাৰ্থক্য নিৰূপণ কৰিছিল?

(e) "A proposition is a picture of reality." Briefly discuss.

"এটা বচন হ'ল সত্তাৰ চিত্ৰ।" চমুকৈ আলোচনা কৰা।

4. Answer any *three* of the following questions : 10×3=30

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Bring out any five characteristics of analytic philosophy.

বিশ্লেষণাত্মক দৰ্শনৰ যি কোনো পাঁচটা বৈশিষ্ট্য আগবঢ়োৱা।

(b) What do you mean by logical atomism? Why is Russell's atomism known as logical? Explain.

তৰ্কীয় পৰমাণুবাদ বুলিলে কি বুজা? ৰাচেলৰ পৰমাণুবাদক কিয় তৰ্কীয় পৰমাণুবাদ বোলা হয়? ব্যাখ্যা কৰা।

(c) How does Moore refute idealism? Discuss.

মুৰে কেনেদৰে ভাৱবাদ খণ্ডন কৰিছে? আলোচনা কৰা।

(d) Give a critical account of Ryle's refutation of Cartesian dualism.

ৰাইলৰ কাৰ্টেছীয় দ্বৈতবাদ খণ্ডনৰ বিষয়ে এক বিচাৰমূলক ব্যাখ্যা আগবঢ়োৱা।

(e) Explain and examine Wittgenstein's language game theory.

ৱিটগেইনষ্টাইনৰ ভাষাৰ খেল মতবাদটো সম্পৰ্কে সমীক্ষাত্মক ব্যাখ্যা আগবঢ়োৱা।

(f) Discuss the picture theory of meaning of Wittgenstein.

ৱিটগেইনষ্টাইনৰ অৰ্থৰ চিত্ৰ তত্ত্ব মতবাদটো আলোচনা কৰা।

★★★

2021

(Held in 2022)

PHILOSOPHY

(Major)

Paper : 5.4

(Ethics—1)

(Non-CBCS)

Full Marks : 60

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either *in English* or *in Assamese*

1. Answer the following questions as directed : 1×7=7

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ নিৰ্দেশানুসৰি উত্তৰ দিয়া :

(a) What is the ideal of ethics?

নীতিবিজ্ঞানৰ আদৰ্শ কি ?

(b) "The greatest happiness for the greatest number." This is the view of hedonism/utilitarianism/rationalism.
(Choose the correct option)

"সৰ্বাধিক লোকৰ সৰ্বোচ্চ সুখ।" এই মতটো সুখবাদৰ / উপযোগিতাবাদৰ / বুদ্ধিবাদৰ।
(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(c) Give an example of instrumental value.

পৰতঃ মূল্যৰ এটা উদাহৰণ দিয়া।

(d) Who is the author of the book, *Practical Ethics*?

Practical Ethics নামৰ গ্ৰন্থখনৰ ৰচক কোন?

(e) "Mill accepts only the quantitative difference of pleasure." Is it correct?

"মিলে সুখৰ কেৱল পৰিমাণগত প্ৰভেদহে স্বীকাৰ কৰে।" এইটো শুদ্ধনে?

(f) Who is regarded as the father of metaethics?

অধিনীতিবিজ্ঞানৰ পিতৃ বুলি কাক গণ্য কৰা হয়?

(g) Give an example of evaluative judgement.

মূল্যাত্মক অৱধাৰণৰ এটা উদাহৰণ দিয়া।

2. Answer briefly the following questions : 2×4=8

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ চমু উত্তৰ দিয়া :

(a) What do you mean by fact?

তথ্য (fact) মানে কি বুজা ?

(b) Define metaethics.

অধিনীতিবিজ্ঞানৰ সংজ্ঞা দিয়া।

(c) What is non-cognitivist or non-descriptivist metaethical theory?

অ-জ্ঞানবাদী বা অ-বৰ্ণনামূলক অধিনৈতিক মতবাদ মানে কি ?

(d) What is teleological ethics?

উদ্দেশ্যমূলক নীতিবিদ্যা কাক বোলে ?

3. Answer any *three* of the following questions : 5×3=15

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ যি কোনো **তিনিটাৰ** উত্তৰ দিয়া :

(a) Is ethics a normative science or positive science? Discuss briefly.

নীতিবিজ্ঞান এক আদৰ্শনিষ্ঠ বিজ্ঞান নে বস্তুনিষ্ঠ বিজ্ঞান ? চমুকৈ আলোচনা কৰা।

(b) Distinguish between judgement of fact and judgement of value.

তথ্যমূলক অৱধাৰণ আৰু মূল্যাত্মক অৱধাৰণৰ মাজত পাৰ্থক্য নিৰ্ণয় কৰা।

(c) Do you think that psychological hedonism is the basis of ethical hedonism? Justify your answer.

মনোবৈজ্ঞানিক সুখবাদ নৈতিক সুখবাদৰ ভিত্তি বুলি ভাবানে? যুক্তিসম্মত উত্তৰ দিয়া।

(d) Write a short note on refined altruistic hedonism as advocated by Mill.

মিলে পৃষ্ঠপোষকতা কৰা মার্জিত পৰসুখবাদৰ বিষয়ে এটি চমু টোকা লিখা।

(e) What do you mean by paradox of hedonism? Discuss.

সুখবাদৰ বিৰোধাভাস বুলিলে কি বুজা? আলোচনা কৰা।

4. Give a suitable definition of ethics. Explain the scope of ethics. 2+8=10

নীতিবিজ্ঞানৰ এটি গ্রহণযোগ্য সংজ্ঞা দিয়া। নীতিবিজ্ঞানৰ পৰিসৰ ব্যাখ্যা কৰা।

Or / অথবা

What is practical ethics? How is practical ethics different from normative ethics? 2+8=10

ব্যৱহাৰিক নীতিবিদ্যা কি? ব্যৱহাৰিক নীতিবিদ্যা কেনেদৰে আদৰ্শনিষ্ঠ নীতিবিদ্যাৰ পৰা পৃথক?

5. Discuss the origin and development of metaethics. 10

অধিনীতি শাস্ত্ৰৰ উদ্ভৱ আৰু বিকাশ সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা ।

Or / অথবা

What is normative ethics? Explain the nature of normative ethics. 2+8=10

আদৰ্শনিষ্ঠ নীতিবিজ্ঞান কি? আদৰ্শনিষ্ঠ নীতিবিজ্ঞানৰ স্বৰূপ বা প্ৰকৃতি ব্যাখ্যা কৰা ।

6. Explain and examine the hedonism of Bentham. 10

বেন্থামৰ সুখবাদৰ সমীক্ষাত্মক ব্যাখ্যা আগবঢ়োৱা ।

Or / অথবা

Explain the dichotomy of fact and value. 10

তথ্য আৰু মূল্যৰ মাজত থকা বিৰোধ ব্যাখ্যা কৰা ।

★★★

2021

(Held in 2022)

PHILOSOPHY

(Major)

Paper : 5.5

(Philosophy of Religion)

(Non-CBCS)

Full Marks : 60

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either *in English* or *in Assamese*

1. Answer the following as directed : 1×7=7

তলত দিয়াসমূহ নিৰ্দেশ অনুসৰি উত্তৰ দিয়া :

(a) Philosophy of religion is a branch of Philosophy. Is it true?

ধৰ্মদৰ্শন হ'ল দৰ্শনৰ এটা শাখা। এইটো শুদ্ধনে?

(b) Who is the author of the book, *Primitive Culture*?

Primitive Culture গ্ৰন্থখনৰ লেখক কোন?

(c) Who first introduced the term 'Mana'?

'মানা' শব্দটো পোনপ্ৰথমে কোনে প্ৰৱৰ্তন কৰিছিল?

(d) "Religion is an illusion"—Name the philosopher who is associated with this statement.

"ধৰ্ম হল এটা ভ্ৰম"—এই উক্তিটোৰ লগত জড়িত দাৰ্শনিকজনৰ নাম কি?

(e) Who was the main advocate of the 'Ghost Theory'?

'প্ৰেতাত্মাবাদ'ৰ মূল প্ৰবক্তা কোন?

(f) Revelation is a divine/real phenomenon.
(Choose the correct one)

দৈৱ প্ৰকাশ এক ঐশ্বৰিক / বাস্তৱিক ঘটনা।
(শুদ্ধটো বাছি উলিওৱা)

(g) Write the name of one mystic philosopher.

এগৰাকী ৰহস্যবাদী দাৰ্শনিকৰ নাম লিখা।

2. Give brief answers to the following questions : 2×4=8

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ চমু উত্তৰ দিয়া :

(a) What is the etymological meaning of 'Religion'?

'Religion' শব্দটোৰ ব্যুৎপত্তিগত অৰ্থ কি?

(b) Write the name of two supporters of totemism.

টোটেমবাদৰ দুগৰাকী সমৰ্থকৰ নাম লিখা ।

(c) Who was the author of the book, *The Melanesians*? Name the theory of the origin of religion associated with this book.

The Melanesians গ্ৰন্থখনৰ লেখক কোন? এই গ্ৰন্থখনৰ লগত জড়িত ধৰ্মৰ উৎপত্তি তত্ত্বটোৰ নাম লিখা ।

(d) Mention two characteristics of 'Magic'.

'যাদু'ৰ দুটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা ।

3. Answer any *three* of the following questions : 5×3=15

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Briefly explain the nature of Philosophy of religion.

ধৰ্মদৰ্শনৰ স্বৰূপ সংক্ষেপে ব্যাখ্যা কৰা ।

(b) Write the differences between magic and religion.

যাদু আৰু ধৰ্মৰ পাৰ্থক্যবোৰ লিখা ।

(c) Write a note on faith as foundation of religious belief.

ধৰ্মীয় বিশ্বাসৰ ভিত্তি হিচাপে 'আস্থা'ৰ বিষয়ে এটি টোকা লিখা ।

(d) Discuss the role of reason in religious belief.

ধৰ্মীয় বিশ্বাসত যুক্তি বা বিচাৰ-বুদ্ধিৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।

(e) Write a short note on 'Mana' and 'Taboo'.

'মানা' আৰু 'টেবু'ৰ ওপৰত এটি চমু টোকা লিখা।

4. What is Philosophy of religion? Discuss the scope of Philosophy of religion. 10

ধৰ্মদৰ্শন কি? ধৰ্মদৰ্শনৰ পৰিসৰ আলোচনা কৰা।

Or / অথবা

Critically discuss fetishism as a theory of the origin of religion.

ধৰ্মৰ উৎপত্তি সম্বন্ধীয় মতবাদ হিচাপে ফেটিছবাদ বা জড়পূজাবাদৰ সমীক্ষাত্মক আলোচনা আগবঢ়োৱা।

5. Explain Freud's theory of the origin of religion. 10

ধৰ্মৰ উৎপত্তি সম্পৰ্কীয় ফ্ৰয়েডৰ মতবাদটো ব্যাখ্যা কৰা।

Or / অথবা

Can animism be regarded as the satisfactory theory of the origin of religion? Explain.

সৰ্বপ্ৰাণবাদক ধৰ্মৰ উৎপত্তি সম্পৰ্কীয় সন্তোষজনক মতবাদ বুলি ক'ব পাৰিনে? ব্যাখ্যা কৰা।

6. What is mysticism? Explain the characteristics of mysticism advanced by William James. 10

ৰহস্যবাদ কি? উইলিয়াম জেমছে আগবঢ়োৱা ৰহস্যবাদৰ বৈশিষ্ট্যবোৰ ব্যাখ্যা কৰা।

Or / অথবা

Critically discuss totemism as a theory of the origin of religion.

ধৰ্মৰ উৎপত্তি সম্পৰ্কীয় মতবাদ হিচাবে টোটেমবাদ বা কুলচিহ্নবাদৰ সমালোচনামূলক ব্যাখ্যা আগবঢ়োৱা।

★★★